

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! technisch atheneum Lokeren te LOKEREN

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 43513

Instelling GO! technisch atheneum Lokeren

Directeur Kristien DE WILDE

Adres Azalealaan 21 - 9160 LOKEREN

Telefoon 09-348.22.12

Fax 09-349.17.54

E-mail kta.lokeren@g-o.be

Website <http://www.ktalokeren.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Schelde-Dender-Durme

Adres Brusselsestraat 97 - 9200 DENDERMONDE

Scholengemeenschap SG Reinaert

Adres Noordlaan 10 - 9230 WETTEREN

CLB GO! CLB Dendermonde

Adres Grote Markt 25 - 9200 DENDERMONDE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 06-02-2017, 07-02-2017, 08-02-2017, 09-02-2017 en 10-02-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 10-02-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 17-03-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Martine ZAMAN

Teamleden Agnes GEERTS, Bart LAMOTE, David VROMANT

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	6
3 DOORLICHTINGSFOCUS	8
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
4.1.1.1 Centrale verwarming en sanitair in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Verwarmingsinstallaties (leerplan 2007/056).....	9
4.1.1.2 Elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektromechanica (leerplannen 2002/088 en 2002/089)	11
4.1.1.3 Frans in bso derde graad in de studierichting Verzorging en in tso derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen 2012/043 en 2014/02).....	13
4.1.1.4 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde graad in de studierichting Verzorging (leerplan 2008/025).....	16
4.1.1.5 Toegepaste informatica in bso tweede graad in de studierichting Kantoor (leerplan 2006/129).....	20
4.1.1.6 Toegepaste informatica in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-Informatica (leerplan 2007/061)	22
4.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	24
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	27
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	28
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	28
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	29
5.1 Evaluatiepraktijk	29
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	33
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	37
7.1 Wat doet de school goed?	37
7.2 Wat kan de school verbeteren?	37
7.3 Wat moet de school verbeteren?	37
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	38
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	38

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Het GO! technisch atheneum Lokeren beschikt over drie vestigingsplaatsen.

De hoofdvestigingsplaats is gelegen aan de Azalealaan 21 in Lokeren. Het merendeel van de leerlingen krijgt onderwijs op deze campus.

Een groep OKAN-leerlingen (Onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers) volgt sinds 4 januari 2016 les op de vestigingsplaats aan de Begijnhoflaan 1 te Dendermonde. Deze vestigingsplaats wordt omschreven in het doorlichtingsverslag van de GO! middenschool Zwijveke (instellingsnummer 43182) en van het GO! technisch atheneum (instellingsnummer 43166). Beide instellingen kregen bij de opvolgingsdoorlichting voor de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' op 26 november 2014 een ongunstig advies. Een paritair college bezocht de locaties nog niet. Een plaatsbezoek tijdens deze doorlichting heeft uitgewezen dat de betrokken leerlingen in lokalen verblijven die niet gevat zijn door de opmerkingen in vermelde opvolgingsverslagen.

De leerlingen die sinds 1 september 2015 de studierichting Sociale en technische wetenschappen volgen op de vestigingsplaats aan de Noordlaan 10 in Wetteren, verblijven in lokalen die omschreven zijn in het doorlichtingsverslag van het GO! atheneum Campus Kompas Wetteren (instellingsnummer 43802). Deze instelling kreeg op 18 november 2016 een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Dit verslag omschrijft enkel de bevindingen en conclusies van de doorlichting van de hoofdvestigingsplaats in Lokeren.

2 SAMENVATTING

Het GO! technisch atheneum Lokeren is een vrij kleinschalige secundaire school die zich toelegt op technisch en beroepsonderwijs. Het aanbod situeert zich binnen de studiegebieden Handel, Hout, Koeling en warmte, Mechanica-elektriciteit en Personenzorg. De school biedt ook onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers aan.

De leerlingenpopulatie vertoont na een periode van lichte daling, de laatste jaren een stijgende tendens. Heel wat leerlingen hebben leerachterstand opgelopen wegens taal- of leerproblemen of een toenemende diversiteit van zorgen. De school is zich bewust van haar context. Om het dalend leerlingenaantal te kenteren, een nieuw elan te creëren en een antwoord te bieden op de uitdagingen die de doelgroep met zich meebrengt, actualiseert de school haar visie en werking. De school treedt naar buiten als een open en zorgzame school. Ze stelt zich als doel elke leerling maximale ontwikkelingskansen te bieden. Hiertoe zet ze sterk in op een schoolbreed gedragen zorgbeleid en ontwikkelt ze initiatieven die daarop inspelen. Ze wil een school zijn waar jongeren zich goed voelen, onder meer door de leraren te ondersteunen. De aandacht gaat daarom prioritair uit naar het optimaliseren van de leer- en werkomgeving, de professionalisering van het personeel en kwaliteitszorg.

Het erkenningsonderzoek geeft een wisselend kwaliteitsbeeld van de leerplanrealisatie in de geselecteerde vakken. Het wijst uit dat de leerplanrealisatie voldoet voor toegepaste informatica in de tweede graad Kantoor en voor elektriciteit in de tweede graad Elektromechanica. De kwaliteit van de leerprestaties voldoet ook voor huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in de studierichting Verzorging. Een afdoende leerplanrealisatie kan niet aangetoond worden voor Frans in de derde graad in de studierichtingen Verzorging en Sociale en technische wetenschappen. Dit is evenmin het geval voor toegepaste informatica in de studierichting Boekhouden-informatica en voor centrale verwarming en sanitair in de studierichting Verwarmingsinstallaties. De tekorten zijn te wijten aan een onvoldoende afstemmen van het leren, onderwijzen en evalueren op het leerplan. Ook is voor vele vakken de ICT-infrastructuur ontoereikend om het onderwijs- en leerproces in voldoende mate te ondersteunen.

De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen in voldoende mate na. Ze heeft een doelgerichte visie uitgewerkt uitgaande van haar pedagogisch project en de specifieke leerlingenkenmerken. Het bereik en de diepgang waarmee het schoolteam de context 'sociorelationele ontwikkeling' aanbiedt, is een voorbeeld van goede praktijk.

Het onderzoek toont verder aan dat de school de onderwijsreglementering goed naleeft en dat ze voldoende aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De school spoort systematisch gebreken op en werkt ze stelselmatig weg. Ook heeft ze aandacht voor tussentijdse oplossingen in afwachting van een oplossing ten gronde.

De school heeft voor haar evaluatiepraktijk organisatorische en procedurele richtlijnen vastgelegd, maar op het uitvoeringsniveau stellen zich nog een aantal uitdagingen. De verantwoordelijkheid voor aspecten zoals validiteit, transparantie, efficiëntie, objectiviteit en normering ligt hoofdzakelijk bij de vakgroepen en bij de leraren zodat de kwaliteit ervan varieert. De schoolleiding neemt initiatieven om de evaluatiepraktijk op een gelijkgerichte manier te laten aansluiten bij de leerplannen. De school zet via diverse kanalen in op een heldere communicatie over de leervorderingen van de leerlingen. De informatiewaarde van de commentaren op de rapporten neemt toe, maar onderbouwt nog te weinig de aard en de oorzaken van (dreigende) tekorten. Diagnostische elementen en concrete richtlijnen voor bijsturing van het leerproces ontbreken veelal.

Evaluatie, rapportering en attestering staan hoog genoteerd op de beleidsagenda van de school. De beleidsmatig ingezette ontwikkelingsdynamiek heeft met het oog op het optimaliseren van de schoolloopbaan van de leerlingen, reeds positieve effecten gegenereerd. Zo heeft de school reeds het sanctionerings-, het attesterings- en het deliberatiebeleid op punt gezet.

De directie heeft een duidelijk beeld van waar ze met de school naartoe wil. Ze zet de koers uit in een doordacht en samenhangend beleidsplan. Een grondige reflectie over de schoolwerking en interne en externe impulsen monden uit in duidelijke doelstellingen en concrete actiepunten. De schoolleiding stuurt de uitwerking ervan planmatig aan met dynamisme en engagement. Beslissingen komen tot stand in overleg met de betrokkenen. In het korte tijdsbestek zijn reeds een aantal resultaten zichtbaar. De directie is zich goed bewust van de sterke en zwakke punten van de school en erkent het belang van interne en externe kwaliteitszorg.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Omwille van de systematiek waarmee de school de tekorten opspoort en aanpakt, rekent de onderwijsinspectie op de beleidskracht van de school om de resterende werkpunten bij te sturen.

Gelet op de lacunes in de leerplanrealisatie van enkele vakken besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate werden weggewerkt.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 BSO Kantoor		toegepaste informatica
Graad 2 TSO Elektromechanica		elektriciteit
Graad 3 BSO Verwarmingsinstallaties		centrale verwarming, sanitair
Graad 3 BSO Verzorging	Frans	huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica		toegepaste informatica
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	Frans	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Centrale verwarming en sanitair in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Verwarmingsinstallaties (leerplan 2007/056)

Voldoet niet

Het onvolledig aanbod van een groot deel praktische vaardigheden maakt dat de leerplanrealisatie hiaten vertoont. De geïntegreerde proef is ondermaats. De evaluatie is weinig transparant door het ontbreken van criteria en is niet steeds representatief voor het leerplan. De uitrusting werd niet adequaat gebruikt. De leerbegeleiding ondersteunt het leerproces te weinig waardoor te veel leerlingen falen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplanrealisatie vertoont hiaten, vooral met betrekking tot het subvak praktijk. Uit de leerlingendocumenten blijkt dat slechts vier uren per week besteed zijn aan de praktische vorming terwijl het leerplan voor het dubbele aantal uren is opgemaakt en het een beroepsgerichte studierichting betreft. Uit de documenten blijkt eveneens dat het theoretische aanbod niet volledig is. Sommige leerplandoelstellingen zijn niet aangereikt op het gepaste beheersingsniveau. De samenhang tussen theorie en praktijk is beperkt tot een aantal projectbundels die niet leerplandekkend zijn.

De inhoud van de geïntegreerde proef (gip) is ondermaats en weinig kwaliteitsvol voor een studierichting waarvoor een diploma uitgereikt wordt. De inhoud benadert onvoldoende het opleidingsprofiel. Het maken van didactische borden is geen leerplandoelstelling. In het gip-dossier is het opzet van de opdracht niet uitgeschreven. Het streven van de school om met de gip dieper in te gaan op een aantal geselecteerde leerplandoelstellingen werd niet gevolgd voor dit leerjaar. Dat blijkt uit het feit dat het werken aan en het bereiken van die doelen dan ook niet opgenomen zijn in het gip-dossier.

De stage is ingericht conform de stageregelgeving met inbegrip van de stageactiviteitenlijst. Het aangeleverd algemeen stagedossier wordt aangevuld met het persoonlijke logboek van de leerling. Bij lezing van een aantal dossiers blijkt dat sommige leerlingen activiteiten uitvoeren die buiten de stageactiviteitenlijst vallen zoals roofing op een dak branden, slijpen en kappen, metsen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Door een interne reorganisatie is de werkplaats voor de studierichting verwarmingstechnieken nog in opbouw. De verplichte minimale uitrusting is aanwezig op school, maar zit verspreid over een paar lokalen omdat ook de derde graad centrale verwarming en sanitaire installaties daar gebruik van maakt. De uitrusting is niet adequaat aangewend in functie van de leerplanrealisatie want slechts enkele praktijkoefeningen zijn uitgevoerd. De ICT-uitrusting is heel beperkt aanwezig.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en twee examens per schooljaar. De evaluatie bestrijkt niet alle leerplandoelstellingen en weerspiegelt de hiaten in de leerplanrealisatie. Ze is bijgevolg niet valide. Door het onevenwicht tussen het theoretisch aanbod en de praktische uitvoeringen is het evenwicht bij het evalueren sterk verstoord. De bevraging is niet altijd afgestemd op het beheersingsniveau van de studierichting. Het gebruik van kettingvragen heeft een ongewenste impact op het eindresultaat. De vraagstelling is soms niet relevant, vooral wanneer ze niet gekaderd is in de gepaste context. De evaluatiepraktijk is in een aantal gevallen minder transparant. De toetsen zijn gestructureerd uitgewerkt en meestal voorzien van de te behalen score, maar voor een aantal beoordelingen zijn er geen criteria. Er zijn ook een aantal evaluatiebladen zonder vooraf gekende puntenwaarden. De drie projectbundels bevatten sporen van evaluatie. Een beoordeling van de leerdoelen, die bij de inleiding van elke bundel opgesomd staan, gebeurt dan weer niet. Bij de beoordeling van de vakattitudes ontbreekt veelal de omzetting van beschrijvende waarderingen naar cijfers op het rapport. Voor de uitvoering van de praktische opdrachten zijn er geen criteria die de beoordeling staven.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De gebruikte werkvorm om de leerplandoelstellingen aan te brengen blijkt voor de meeste leerlingen niet te resulteren in een positieve studiebekrachtiging. Voor de praktijkoefeningen op het reinigen van een gastoestel, het demonteren en monteren van een gasketel en sanitaire doorstromers krijgen de leerlingen bundels ter beschikking, opgevat volgens het geïntegreerd principe. Hiermee implementeert de vakgroep het leerplanconcept. De ruimte die in de opdrachtenbundel voorzien is om remediëring in te noteren na een bevraging, is niet benut. Dit ondanks de slechte cijfers die leerlingen behalen voor die oefening. De school faciliteert het 'leren leren' door het aanleveren van een standaard draaiboek voor de gip en dito stagedossier, door de leerlingen verder te personaliseren.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep schoolde zich onder andere na op het vlak van warmtepompen om vernieuwende technologie tot op de klasvloer te brengen. Deze opgedane kennis resulteerde nog niet in uitgewerkte praktische oefeningen. De nascholing met het oog op de erkenning als opleidingscentrum voor erkende technicus gasvormige brandstof (GI, GII), vloeibare brandstof, verwarmingsaudit (H100) en stookolietechnicus kan een meerwaarde zijn. De nodige kennis en vaardigheden om het attest te kunnen afleveren zijn nog niet gevat in zinvolle projecten. Deze materie is echter geen vereiste voor de leerplanrealisatie.

Overleg
Vorming

4.1.1.2 Elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektromechanica (leerplannen 2002/088 en 2002/089)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet qua aanbod en qua afstemming op het beheersingsniveau van de studierichting. De evaluatie is valide. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod De meeste leerplandoelstellingen zijn met voldoende diepgang en volgens het gepaste beheersingsniveau aangebracht. De leerlingenresultaten tonen aan dat de doelstellingen met succes behaald zijn door de meeste leerlingen. Binnen de vakgroep is de verdeling van het aanbod over de twee studiejaar vastgelegd zodat de samenhang en het evenwicht ervan gewaarborgd zijn. Door de samenstelling van de twee leerjaren is het aanbod vooral kennisgericht aangebracht, hier en daar ondersteund door opzoekwerk en het zelfstandig maken van oefeningen als toepassing op de theorie. Slechts een beperkt aantal laboproeven zijn uitgevoerd. De verslaggeving ervan is wat stiefmoederlijk behandeld. De verslagen zijn niet opgemaakt volgens het concept zoals beschreven in het leerplan. De vakattitude 'veilig werken' krijgt terecht de nodige aandacht bij het uitvoeren van lichtschakelingen, signalisatie-, veiligheid- en comfortschakelingen.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Uitrusting De leraren beschikken over de meeste uitrusting en materialen om het leerplan kwaliteitsvol te realiseren. De praktijk-/lesruimte werd recent heringericht. Het resultaat is een overzichtelijk, ordelijk en veilig praktijklokaal dat uitnodigt tot actief leren en de leerlingen motiveert. In afwachting van voldoende computers in het eigen lokaal kunnen leerlingen voor ICT-opdrachten terecht in het aanpalende vaklokaal.

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en twee examens per schooljaar. De evaluatie bestrijkt de meeste leerplandoelstellingen. De vragen zijn afgestemd op het beheersingsniveau van de studierichting. De evaluatie is valide, maar in een aantal gevallen minder transparant. Op de toetsen is niet altijd de te behalen score vermeld. Dat is wel het geval bij de examenopgaven. In beide gevallen ontbreken de criteria waarop de beoordeling steunt. Gezien de criteria niet gekend zijn door de leerlingen, is zelfevaluatie bijzonder subjectief.
	De beoordeling van een praktijkoefening, zowel qua attitudes als vakgerichte handelingen, gebeurt in de meeste gevallen volgens een beschrijvende waardenschaal (goed, voor verbetering vatbaar, slecht). De criteria voor de vertaling ervan naar een puntenscore ontbreken. Er zijn een aantal evaluatiebladen waarbij de gegeven beoordeling geen verantwoording krijgt. De vakgroep werkt aan een uniform systeem om de evaluatiepraktijk gelijkgerichter en transparanter te maken over de graden heen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het begeleid zelfstandig werken en leren in de lessen is de meest toegepaste onderwijsvorm. De samenstelling van de twee leerjaren voor zowel theorie- als praktijklessen noopt daartoe. De leerlingen zijn tijdens de theorielessen vooral betrokken bij het leerproces via het onderwijsleergesprek. De vakgroep koos voor leerboeken omdat ze hiermee leerlingen zelfstandig kunnen laten werken. De volgorde in het boek wordt dan ook nauw gevolgd. Leerlingen kunnen gebruik maken van een remediërsaanbod op eigen vraag maar ook na doorverwijzing door de klassenraad. De remediëring en het resultaat ervan staan genoteerd in het leerlingvolgsysteem. De vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' krijgen voldoende aandacht.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakgroep elektromechanica werkt graadoverstijgend samen. Dit maakt een vlotte transfer van waardevolle ontwikkelingen binnen nieuwe leerplannen mogelijk. De vakgroep pleegt geregeld overleg over praktische en pedagogische items. Evaluatie en projectmatig werken zijn onderwerp van bespreking.

4.1.1.3 Frans in bso derde graad in de studierichting Verzorging en in tso derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen 2012/043 en 2014/02)

Voldoet niet

De leraren stemmen het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk onvoldoende af op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	De leraren gebruiken het leerboek als uitgangspunt en niet het leerplan. Daarbij
<i>Volledigheid</i>	bewaken ze onvoldoende een evenwichtige en samenhangende
<i>Evenwicht</i>	leerplanrealisatie; de lexicale en grammaticale leerinhouden overheersen het
<i>Beheersingsniveau</i>	aanbod zonder kansen te scheppen om de vaardigheden in te oefenen in reële
<i>Samenhang</i>	gebruikscontexten. Dit strookt niet met de leerplanvisie op communicatief taalonderwijs.

De vakgroep levert inspanningen om de variatie aan tekstsoorten voor de receptieve vaardigheden te bewaken. Toch sluit het aanbod nog onvoldoende aan bij het evenwicht dat het leerplan vooropstelt. De informatieve teksten overwegen, de narratieve en artistiek-literaire komen beperkt aan bod. Verder oefenen de leerlingen de leerplandoelstellingen op het beschrijvende verwerkingsniveau voldoende in. In het tso leren ze echter te weinig de tekststructuur en -samenhang herkennen en zetten ze onvoldoende de stap naar het structurerende verwerkingsniveau. Positief is wel dat ze hun luistervaardigheid aanscherpen door zowel audio- als videofragmenten te beluisteren en dat de leraren voldoende aandacht hebben voor de Franstalige cultuur bij de selectie van hun teksten.

De leerlingen trainen zelden de leerplandoelstellingen voor de productieve vaardigheden. Functionele schrijf- en spreekopdrachten die hen uitdagen om hun strategieën te versterken en te reflecteren over hun taalgebruik, zijn zeldzaam tijdens de lessen. Uit het doorgenomen cursusmateriaal blijkt wel dat de leerlingen af en toe opdrachten voor de mondelinge interactie maken. In het bso krijgen de leerlingen hiervoor meer oefenkansen dan in het tso.

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen voor de kenniscomponent overwegend op een reproductief niveau. Ze oefenen grammatica en woordenschat veelal in via losstaande zinnen. Transfergerichte oefeningen maken ze maar af en toe. Uitdagende, vaardigheidsgerichte opdrachten in authentieke communicatieve contexten komen nauwelijks aan bod, waardoor de kenniscomponent onvoldoende verbonden is met de vaardigheden. Het aanbod mist dan ook samenhang.

Voor de communicatiestrategieën geldt dezelfde vaststelling; de leerlingen krijgen te weinig oefenkansen om ze doeltreffend te leren inzetten bij taaltaken. Daardoor krijgen ze onvoldoende impulsen om hun autonomie als taalleerder te vergroten.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De vakgroep kiest voor een klassieke opsplitsing tussen kennis en vaardigheden, maar maakt daarbij onvoldoende afspraken om de evaluatie af te stemmen op het leerplan. De evaluatiepraktijk is te kennisgericht. Het eindcijfer dat de leerlingen behalen, geeft dan ook geen correct beeld van de mate waarin zij de leerplandoelstellingen beheersen.

De kenniscomponent weegt niet alleen te zwaar door in de evaluatie, maar hij mist ook validiteit. Op toetsen en examens zetten de leerlingen de ondersteunende grammatica- en woordenschatkennis niet functioneel in om taaltaken uit te voeren. Ze maken vooral contextloze vertaal- en invulopdrachten die het reproductieve niveau niet overstijgen. In het vijfde jaar van het tso maken de leerlingen wel transfergerichte oefeningen, maar authentieke communicatieve opdrachten ontbreken in beide onderwijsvormen. Dit druist in tegen de leerplanvisie op taakgericht taalonderwijs.

De leraren toetsen de receptieve vaardigheden op het beschrijvende verwerkingsniveau zoals het leerplan vooropstelt. Wel krijgen de informatieve teksten te veel aandacht en verdrukken ze zo de andere tekstsoorten. Daarnaast toetsen de leraren in het tso onvoldoende of de leerlingen de tekststructuur en -samenhang herkennen en of ze de leerplandoelstellingen voor het structurerende verwerkingsniveau bereiken. Tot slot peilen de toetsen voor lezen en luisteren soms naar kenniselementen. Dit beperkt de validiteit.

Globaal genomen is de evaluatie van de productieve vaardigheden zo beperkt dat ze de betrouwbaarheid onder druk zet. De leerlingen in het bso maken bovendien zelden tot nooit spreekopdrachten. De leerlingen in het tso maken enkel voor het examen in het vijfde jaar een schrijfopdracht op het structurerende verwerkingsniveau. In de derde graad tso komt deze leerplandoelstelling daardoor onvoldoende aan bod.

Daarnaast leverde de vakgroep recent inspanningen om communicatiegerichte taaltaken op te stellen, maar bij de beoordeling van de schrijfopdrachten ligt de nadruk te sterk op kenniselementen. Omschrijvingen voor de evaluatiecriteria ontbreken. Dat beperkt de transparantie en ondermijnt de betrouwbaarheid. De evaluatie bevat bovendien weinig sporen van procesevaluatie. De leerlingen krijgen daardoor weinig impulsen om te reflecteren op de taaltaak. Ze spelen geen actieve rol in hun leerproces en leren hun functionele beheersing van de kennis niet uitbreiden om de doeltreffendheid van hun communicatie te verhogen.

Om de mondelinge opdrachten te beoordelen zoeken de leraren naar geschikte evaluatie-roosters. In het bso verwijzen die nog onvoldoende naar de inhoudelijke taakvoltooiing. In het tso overstijgt de invulling van de evaluatiecriteria het vooropgestelde niveau van het Europees Referentiekader. Het is niet duidelijk hoe de leraren hiermee rekening houden om het eindcijfer voor deze opdrachten te bepalen.

In het tso evalueren de leraren vakattitudes, maar de vakgroep heeft nog geen afspraken gemaakt om ze eenduidig te beoordelen. De evaluatie boet daardoor verder in aan transparantie en betrouwbaarheid.

Recent namen de leraren al wel enkele initiatieven om de kwaliteit van de evaluatie te verhogen. Op toetsen en examens verwijzen ze nu naar de leerplandoelstellingen, ze nemen een puntenverdeling op en verbeteren de examens op basis van een correctiemodel. De vraagstelling is eenduidig.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële voorzieningen in de vaklokalen beantwoorden aan de vereisten van het leerplan. De leraren maken er doeltreffend gebruik van.

De moeizame toegang tot het ICT-lokaal belemmert echter een doelgerichte en planmatige integratie van ICT in het onderwijsleerproces. Functionele ICT-opdrachten die de leerplanrealisatie ondersteunen tijdens de lessen zijn zeldzaam. Daardoor leren de leerlingen ICT onvoldoende in te zetten om hun communicatiestrategieën te versterken.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De vakgroep Frans vertrekt nog niet bewust vanuit het zorgcontinuüm om de leerbegeleiding vorm te geven. Een vakinhoudelijke visie op de brede basiszorg heeft de vakgroep nog niet ontwikkeld. Wel geven de leraren aan de specifieke onderwijsbehoeften van hun leerlingen te kennen. Ze bieden hen gepaste ondersteuning volgens de schoolafspraken.

Uit de klasbezoeken blijkt dat de leraren dicht bij de leerlingen staan. Ze bieden structuur en zorgen ervoor dat de leerlingen in een veilige leef- en leeromgeving de les volgen. Klasafspraken, studietips en visuele ondersteuning tijdens de lessen stimuleren de leerlingen in hun leerproces. Leerstofoverzichten helpen hen om de examens voor te bereiden.

Een krachtige leeromgeving creëren de leraren veel minder. Ze erkennen het belang van differentiatie, maar dat besef heeft nog niet alle leraren overtuigd om taalactiverende werk- en groeperingsvormen ruim in te zetten. De leerlingen spelen nog te weinig een actieve rol in hun taalverwervingsproces, waardoor ze kansen mislopen om hun leerstrategieën te versterken en hun leerautonomie te vergroten, bijvoorbeeld voor de productieve vaardigheden.

De vakgroep heeft nog geen gezamenlijke aanpak voor de curatieve leerbegeleiding opgezet om de doeltreffendheid ervan te verhogen. Elke individuele leraar neemt hiervoor wel voldoende initiatieven: de leraren geven aan dat ze remediëringsoefeningen aanreiken die de leerlingen tijdens of na de les kunnen maken. Die oefeningen versterken vooral de kenniscomponent. De leerlingen die het moeilijker hebben met de vaardigheden, krijgen nog geen systematische ondersteuning of bijkomende oefenkansen.

De informatiewaarde van de rapportcommentaren is beperkt. De leraren proberen de leerlingen te motiveren, maar geven hen zelden vakinhoudelijke remediëringadviezen om hen op weg te helpen. De leraren geven aan dat ze dit wel doen tijdens de klassikale bespreking van toetsen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep geeft blijk van motivatie, inzet, betrokkenheid en veranderingsbereidheid. Vooral de laatste jaren kent de vakgroepwerking een hernieuwde dynamiek.

Een recente nascholing over leerplangericht evalueren bracht de leraren tot het inzicht dat het volledige onderwijsleerproces onvoldoende aansluit bij de leerplanvisie. Dit inzicht is echter nog onvoldoende gerijpt om al tot concrete resultaten te leiden. De leraren ervaren dan ook een grote behoefte om zich verder te professionaliseren; de vakgroep wil aansluiting vinden bij de visie op communicatief taalonderwijs van het leerplan, maar kent veel onzekerheden. Ondersteuning dringt zich daarom op. De vakgroepwerking functioneert op dit ogenblik immers nog onvoldoende als een hefboom voor kwaliteitsverbetering.

4.1.1.4 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde graad in de studierichting Verzorging (leerplan 2008/025)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet nipt. Het onderwijsaanbod en de leerlingenevaluatie zijn net voldoende gericht op het verwerven van de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het lerarenteam heeft de leerplandoelstellingen verkaveld over drie vakken. De planning en de uitvoering van het onderwijsleerproces sluit in het algemeen voldoende aan bij de fundamentele uitgangspunten en de algemene doelstellingen van het leerplan. Niettegenstaande het merendeel van de doelstellingen van de vijf taakcategorieën aan bod komen, mist het curriculum soms evenwicht, samenhang en efficiëntie.

De leerplandoelstellingen voor verzorging komen behoorlijk evenwichtig en met voldoende diepgang aan bod. De leerlingen verwerven de ondersteunende kennis in betekenisvolle contexten, veelal aansluitend bij hun leefwereld en doelgericht in functie van de vaardigheden. De leerlingen krijgen kansen om een aantal vaardigheden stapsgewijs in te oefenen. Daarbij gaat er voldoende aandacht uit naar het stimuleren van het probleemoplossend denken en het beredeneerd handelen. De vakgroep is pas gestart met het opmaken van eenduidige stappenplannen met kwaliteitseisen en beoordelingscriteria om de leerlingen te ondersteunen bij het zelfstandig (leren) uitvoeren van de zorghandelingen. De nadruk ligt op eenvoudige zorgsituaties. Voor het aanleren van bepaalde handelingen wordt verwezen naar de stage.

De doelstellingen die de leraren toewijzen aan het vak opvoedkunde komen stelselmatig aan bod. Sinds halverwege vorig schooljaar stuurt de vakgroep de aanpak bij. Ze herwerkt op een grondige manier de planning, het aanbod en de evaluatiepraktijk. De doelstellingen komen op het vereiste beheersingsniveau aan bod. De leerinhouden zijn gericht op herkenbare probleemstellingen en functionele toepassingen. Aan de hand van gevarieerde verwervings- en verwerkingsopdrachten gaan de leerlingen aan de slag met de leerstof. Het aanbod biedt voldoende diepgang en sluit aan bij het profiel van de doelgroep. Wat reeds voorligt aan leerlingendocumenten en ondersteunend materiaal, is behoorlijk afgestemd op het concept en de doelstellingen van het leerplan. Het geeft vertrouwen ten aanzien van een verdere doelgerichte aanpak.

Voor huishoudkunde is de leerplanrealisatie onvoldoende evenwichtig. De lessen leggen zich voornamelijk toe op de leerplandoelstellingen met betrekking tot het 'zorgen voor voeding en vocht' ten aanzien van de zorgvrager. Hierbij ligt de nadruk geregeld op het aanpassen van de voeding aan zorgvragers van diverse leeftijden en met bepaalde problematieken of ziekten. Van een doordachte praktijkgerichte initiatie in de zorg voor de individuele en gemeenschappelijke leefruimten van de zorgvrager zijn minder sporen zichtbaar. Zo krijgen de leerlingen relatief weinig kansen om zich de doelstellingen aangaande het onderhoud van textiel en van de woning op een efficiënte en verantwoorde manier eigen te maken. Ook leren ze te beperkt enkelvoudige en gecombineerde huishoudelijke taken organiseren en uitvoeren. Naast het feit dat sommige technieken te weinig aan bod komen, belemmert de leraargestuurde en fragmentarische benadering via kleine deelopdrachten soms het integrale leren en het opzetten van uitdagende opdrachten. Ook komen het ondersteunen van de veiligheid en fysieke integriteit en het helpen bij de administratie van de zorgvrager te weinig in de planning voor.

De leerplandoelstellingen worden nog te beperkt geconcretiseerd in een lijn van oplopende complexiteit, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid over de jaren heen. Ook wordt de horizontale samenhang nog onvoldoende bewaakt waardoor het aanbod aan effectiviteit en efficiëntie inboet.

De leerlingen krijgen via een alternerende stage en twee blokstages per jaar de gelegenheid tot integratie in de dienstwerking van het brede werkterrein. De stages gaan gepaard met een aantal zinvolle aanvullende schoolse opdrachten per vak. De leraren grijpen geregeld terug naar stage-ervaringen om de actualiteitswaarde van de lessen te verhogen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school stelt een aantal vaklokalen in elkaars nabijheid ter beschikking om de lessen vlot te kunnen organiseren. De leraren beschikken voor huishoudkunde en verzorging over voldoende materieel om de leerplandoelstellingen te realiseren. De lokalen zijn evenwel verouderd. Voornamelijk de didactische keuken vertoont aan de muren, de plafonds en de infrastructuur ernstige slijtage waardoor de hygiëne niet gegarandeerd is. De meeste vaklokalen zijn aangekleed met beeldmateriaal dat naar vakinhouden verwijst. De lokalen voor opvoedkunde missen een vakgerichte uitstraling.
	In enkele lokalen is voldoende multimedia-apparatuur aanwezig terwijl (grootbeeld)projectie in andere lokalen niet mogelijk is. De leraren wenden de beschikbare middelen goed aan om de lessen visueel te ondersteunen.
	Er is nauwelijks ICT-gebruik door de leerlingen tijdens de lessen, ondanks de aansluiting bij de leerplandoelstellingen en het belang ervan in het kader van de beroepsuitoefening. De beperkte beschikbaarheid van computerlokalen wordt aangegeven als oorzaak. De leerlingen gebruiken het elektronische schoolplatform voor het raadplegen van les- en beeldmateriaal.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk van het vak opvoedkunde is globaal genomen voldoende transparant en betrouwbaar. De beoordelingen komen tot stand via taken, toetsen en examens. De vragen in de toetsen en examens peilen afwisselend naar ondersteunende kenniselementen en naar inzichten en (eenvoudige) toepassingen uitgaande van functionele en probleemstellende contexten. De opdrachten zelfstandig werk of groepswork gaan gericht de beheersing van vaardigheden na. De doelstellingen en de puntenverdeling zijn duidelijk in de evaluatiepraktijk aangegeven.
	De beoordeling van het theoretische deel van het vak verzorging gebeurt op basis van enkele toetsen en examens. De vragen gaan uit van de leerplandoelstellingen en zijn voorzien van een puntenverdeling. De vakgroep beschikt voor de evaluatie van de vaardigheden over een algemeen beoordelingskader. Hoe de specifieke scores tot stand komen, blijft vaag. Aan de opdrachten zijn namelijk niet altijd beoordelingsfiches verbonden. Objectieve criteria en een normstelling omtrent het beheersingsniveau ontbreken veelal om te bepalen of een leerling de doelstelling effectief heeft bereikt. Bijgevolg geeft de evaluatie van de praktijkoefeningen geen duidelijk beeld van de bereikte doelstellingen en laat ze doorgaans niet toe de progressie te inventariseren of eventueel optredende problemen te detecteren. Het evaluatiesysteem zit momenteel evenwel in een ontwikkelingsfase.

De evaluatie van het vak huishoudkunde verloopt over het algemeen transparant. Op basis van taken, opdrachten, toetsen en examens wordt een score gegenereerd voor het rapport. De vragen in de toetsen en examens zijn doorgaans eenduidig geformuleerd en afgestemd op het vereiste beheersingsniveau. De score voor de vaardigheden wordt opgebouwd en verantwoord aan de hand van een beoordelingskader per opdracht, maar de beoordelingscriteria en de puntenweging zijn nog voor verfijning vatbaar. De hiaten in het aanbod trekken zich evenwel door in de evaluatiepraktijk waardoor deze onvolledig en niet evenwichtig is.

Voor de evaluatie van de stage zijn beoordelingsfiches uitgewerkt die de handelingsbekwaamheid en de werkpunten van de leerlingen behoorlijk in kaart brengen. De evaluatiemethodiek leent zich tot het toepassen van zelfevaluatie en tot het geven van operationele feedback. De beoordeling komt tot stand in overleg tussen de stagementor en de stagebegeleider.

De geïntegreerde proef richt zich op de verschillende vakken van het specifiek gedeelte. Via een informatiebundel krijgen de leerlingen de contouren en richtlijnen aangereikt. De opdrachten sluiten aan bij het studieprofiel. De leerlingen krijgen geregeld feedback over hun vorderingen. De externe jury is voldoende betrokken bij de opdracht en bij de proces- en productevaluatie. Er zijn nog kansen om de evaluatiecriteria te verfijnen en sterker te relateren aan de leerplandoelstellingen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De relatie tussen de leraren en de leerlingen is aanmoedigend, ondersteunend en respectvol. Een open aanpak draagt bij tot een taakgerichte sfeer en tot zin voor samenwerking. De taakbetrokkenheid van de leraren is groot, maar het rendement van het onderwijsleerproces is niet optimaal. De vertaalslag van het leerplan naar functionele kennis, relevante oefeningen en opdrachten staat nog niet op punt en mist soms samenhang, wat ook de motivatie van de leerlingen niet ten goede komt.

De leraren kaderen de leerinhouden tijdens de lessen binnen de context van het dagelijkse leven van de leerlingen en de sociale werkelijkheid om de leerinhouden bevattelijk te maken. Het beeldmateriaal is zorgvuldig geselecteerd om het leerproces te ondersteunen en heeft doorgaans een hoge actualiteitswaarde. De leraren hanteren een correct taalgebruik en stimuleren hun leerlingen hetzelfde te doen, in het bijzonder voor de mondelinge communicatie.

De activerende lesaanpak vormt door middel van toepassingen en opdrachten een basis voor gedifferentieerde coaching en feedback, aangepast aan de noden. Hierdoor gebeurt de remediëring al voor een deel tijdens de lessen. Bijkomend kunnen de leerlingen terugvallen op ondersteuning wanneer er moeilijkheden opduiken. Vormen van zelfreflectie en peerevaluatie vinden geleidelijk aan ingang, maar bieden nog weinig toegevoegde waarde. Het aanleggen van een actualiteitenmap en een portfolio om het eigen ontwikkelingsproces in kaart te brengen, zit in een aanvangsfase.

4.1.1.5 Toegepaste informatica in bso tweede graad in de studierichting Kantoor (leerplan 2006/129)

Voldoet

Het aanbod en de evaluatie zijn voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Het aanbod van de leerplandoelstellingen is zo goed als volledig. De vakgroep biedt de leerplanonderdelen 'Computersystemen', 'Rekenblad', 'Presentatie' en 'Gegevensbeheer', met inbegrip van bijna alle facultatieve uitbreidingsdoelen, op het verwachte beheersingsniveau aan. De leerlingen oefenen niet op het kiezen van de meest geschikte grafiek van één reeks gegevens.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Uit het aanvullende gedeelte kiezen de leraren 'Teknpakket' en 'Multimedia'. De leerlingen verwerven deze leerplandoelstellingen aan de hand van een geïntegreerd project. Verdere verfijning van de verwachtingen naar de leerlingen en de evaluatiecriteria is nog aan de orde.

De vakgroep heeft aandacht voor de algemene doelstellingen uit het leerplan, al is dit eerder impliciet. De integratie met de andere specifieke vakken binnen de studierichting Kantoor is aanwezig. De leraren plannen de lessen evenwichtig binnen de graad en het schooljaar met aandacht voor een graduele opbouw en herhaling. Ze houden hierbij voldoende rekening met het onderscheid tussen basis- en uitbreidingsdoelstellingen.

Uitrusting Tijdens de lessen beschikt elke leerling over een computer. Zowel de vakgroep als de leerlingen maken gebruik van het elektronische platform. Over het algemeen zetten de leraren de leermiddelen adequaat in voor het bereiken van de leerplandoelstellingen. Ze hanteren een projectiesysteem voor computerbeelden. Het geprojecteerde beeld is echter onstabiel. De vaklokalen zijn in beperkte mate aangekleed met leerondersteunend materiaal.

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Evaluatiepraktijk De vakgroep opteert voor permanente evaluatie. In de praktijk is het veeleer gespreide evaluatie. De evaluatie is vrij volledig en evenwichtig. Duidelijke puntenverdelingen en objectieve evaluatiecriteria zijn niet altijd aanwezig. Dit maakt de evaluatie niet transparant. Er zijn geen duidelijke afspraken rond evaluatie op vakgroepe niveau waardoor de evaluatie niet gelijkgericht verloopt. De vakgroep onderzoekt hoe ze vakattitudes kan opnemen in de evaluatie. Er zijn nauwelijks aanzetten tot brede evaluatie.

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen rustig en in een veilig klasklimaat. De leerlingen werken zelfstandig aan de opgegeven oefeningen. De leraren ondersteunen hen waar nodig en vullen de preventieve leerbegeleiding naar eigen inzichten in. De vakgroep koppelt deze niet expliciet aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. De leerlingen krijgen feedback, maar de doel- en procesgerichtheid zijn wisselend. De schriftelijke feedback op taken en toetsen is beperkt en weinig remediërend. De leerlingen kunnen steeds bij de leraren terecht voor remediëringsoefeningen en extra uitleg.

De leraren gebruiken voor alle leerplanonderdelen zelf ontwikkeld cursusmateriaal. Het materiaal is opgemaakt volgens eenzelfde layout en voorzien van een inhoudstafel. De leerlingen maken weinig notities en brengen weinig structuur aan in hun lesmateriaal.

De leraren hebben aandacht voor de correcte vakterminologie.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren maken deel uit van de vakgroep informatica - dactylo - economie. Ze overleggen vaak informeel en vergaderen formeel enkele keren per schooljaar. Tijdens de vakvergaderingen bespreken de leraren voornamelijk praktische onderwerpen. Formele afspraken en doeltreffende uitwisseling voor het vak toegepaste informatica rond planning, didactische aanpak en leerlijnen komen slechts beperkt aan bod. Het voorbije schooljaar werkte de vakgroep voornamelijk rond prioriteiten bepaald door het beleid. Dit schooljaar koos de vakgroep om te werken rond beoordelings- en correctiesystemen. Er is een positieve evolutie te zien in de evaluatiepraktijk onder impuls van een schoolbreed traject.

De leraren krijgen voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. Ze vullen dit aan met zelfstudie van voornamelijk nieuwe vakinhoudelijke onderwerpen. Pedagogisch-didactische nascholingen komen eerder beperkt aan bod.

4.1.1.6 Toegepaste informatica in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-Informatica (leerplan 2007/061)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in onvoldoende mate. De evaluatie is niet transparant en onvolledig.

Onderwijsaanbod	De school kan de realisaties van de leerlingen van het voorbije schooljaar voor een aantal leerplanonderdelen niet voorleggen. Binnen verschillende leerplanonderdelen is het aanbod onvolledig en onevenwichtig. Het nagestreefde beheersingsniveau is niet altijd afgestemd op de leerplandoelstellingen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Het aanbod van de leerplandoelstellingen uit het onderdeel 'computersystemen' is onvolledig. De leerplandoelstellingen rond 'beveiliging- en antivirus software gebruiken', 'een firewall installeren' en 'een backup-uitvoeren' komen niet op het correcte beheersingsniveau aan bod. Bij 'de opbouw van computers' is er geen aandacht voor het kiezen van componenten in functie van het gebruik. Dit is ook zo bij het onderdeel 'actuele evoluties' waar de kwaliteit en de uitbreidingen van een pc-configuratie onvoldoende voorkomen in het aanbod.

Voor het onderdeel 'webdesign' maken de leerlingen websites met Dreamweaver. Ze maken hierbij kennis met de basis van Cascading Style Sheets (CSS). Het implementeren van formulieren en het organiseren van een website waarbij ze de informatie over verschillende schermen verdelen komen niet aan bod.

Binnen het onderdeel 'probleemoplossing met programmeertaal' hebben de leraren veel aandacht voor het toepassen van de verschillende stappen bij het oplossen van een probleem en het opsplitsen in deelproblemen. De leerlingen en leraren maken consequent eerst de analyse alvorens de oplossing te implementeren. Door de eenvoud van de problemen bereiken de leerlingen echter onvoldoende het verwachte beheersingsniveau. Bovendien komen een aantal leerplandoelstellingen niet aan bod zoals het zelf aanmaken van functies en het hergebruiken van procedures en functies. Hierdoor komt 'het toepassen van het parametermechanisme' onvoldoende diepgaand voor in het aanbod. Bij het ontwerpen van de oplossingen is er weinig aandacht voor foutafhandeling. Ook oefenen de leerlingen niet op de leerplandoelstellingen rond menu's en rijen.

De meeste leerplandoelstellingen bij het onderdeel 'databanken' komen aan bod. De leerlingen oefenen het opstellen van een conceptueel gegevensmodel niet in. Daarnaast ontbreekt het opstellen van een genormaliseerd model in het aanbod.

Het onderdeel 'tekstverwerking' komt niet expliciet aan bod. Bij het rekenblad oefenen de leerlingen de leerplandoelstellingen volledig en met voldoende diepgang in. De leraren spenderen veel lestijd aan dit onderdeel waardoor de realisatie van de andere leerplanonderdelen onder druk komt te staan.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Tijdens de lessen beschikt elke leerling over een computer. Zowel de vakgroep als de leerlingen maken gebruik van het elektronische platform. Over het algemeen zetten de leraren de leermiddelen adequaat in voor het bereiken van de leerplandoelstellingen. De leraren beschikken niet over een werkend projectiesysteem voor computerbeelden. Dit belemmert het functioneel inzetten van demonstraties en visuele presentaties ter ondersteuning van het leerproces. De vaklokalen zijn in beperkte mate aangekleed met leerondersteunend materiaal.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De vakgroep opteert voor permanente evaluatie. In de praktijk is het veeleer gespreide evaluatie. Het aantal evaluatiemomenten is eerder beperkt. De knelpunten in het aanbod vertalen zich in de evaluatie. Hierdoor is de evaluatie onvolledig en onevenwichtig. Het beheersingsniveau van de vragen en opdrachten is niet altijd afgestemd op de betrokken leerplandoelstellingen. Het eindcijfer levert geen correct beeld op over de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen. Duidelijke puntenverdelingen en objectieve evaluatiecriteria zijn niet altijd aanwezig. Dit maakt de evaluatie niet transparant. Er zijn geen duidelijke afspraken rond evaluatie op vakgroepniveau waardoor de evaluatie niet gelijkgericht verloopt. De vakgroep onderzoekt hoe ze vakattitudes kan opnemen in de evaluatie. Er zijn nauwelijks aanzetten tot brede evaluatie. De leraren werken de geïntegreerde proef uit als een verzameling van opdrachten binnen de context van de minionderneming. De formulering van de opdrachten voor toegepaste informatica bevat geen duidelijke criteria.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Over het algemeen sturen de leraren sterk de les. De leraren gebruiken voor het onderdeel 'computersystemen' zelf ontwikkeld cursusmateriaal. Voor de andere onderdelen maken ze gebruik van leerboeken. De leerlingen maken weinig notities en brengen weinig structuur aan in hun lesmateriaal. Elke leraar vult de preventieve leerbegeleiding naar eigen inzichten in. De vakgroep koppelt deze niet expliciet aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. De leerlingen krijgen feedback, maar de doel- en procesgerichtheid zijn wisselend. De schriftelijke feedback op taken en toetsen is beperkt en weinig remediërend. Leerlingen kunnen steeds op ondersteuning rekenen, maar worden weinig aangesproken indien ze zelf hun leerproces onvoldoende in handen nemen. De leraren hebben aandacht voor de correcte vakterminologie.

Deskundigheidsbevordering De leraren maken deel uit van de vakgroep informatica - dactylo - economie.

Overleg Ze overleggen vaak informeel en vergaderen formeel enkele keren per

Vorming schooljaar. Tijdens de vakvergaderingen bespreken de leraren voornamelijk praktische onderwerpen. Formele afspraken en doeltreffende uitwisseling voor het vak toegepaste informatica rond planning, didactische aanpak en leerlijnen komen slechts beperkt aan bod. Het voorbije schooljaar werkte de vakgroep voornamelijk rond prioriteiten bepaald door het beleid. Dit schooljaar koos de vakgroep om te werken rond beoordelings- en correctiesystemen. Er is een positieve evolutie te zien in de evaluatiepraktijk onder impuls van een schoolbreed traject.

De leraren krijgen voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. Ze vullen dit aan met zelfstudie van voornamelijk nieuwe vakinhoudelijke onderwerpen. Pedagogisch-didactische nascholingen komen eerder beperkt aan bod.

4.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) in voldoende mate met een eigen planning bij haar leerlingen na.

Beleid De visie en planning voldoen. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de

Doelgerichtheid gerichtheid op alle VOET of alle leerlingengroepen.

De school heeft een eigen visie uitgewerkt gebaseerd op haar pedagogische project en de kenmerken van de leerlingenpopulatie. 'Leren samenleven' staat hierbij centraal. De VOET zijn hierbij zowel middel als doel. De school betreft via de globale schoolorganisatie alle personeelsleden en streeft naar een respectvolle houding van de leerlingen ten opzichte van elkaar, het personeel en derden.

De school brengt de bijdrage van de bestaande projecten en vakken in kaart om de VOET-werking te kunnen bijsturen. Ze beschikt over een betrouwbaar overzicht over het bereik van de VOET bij alle leerlingengroepen. De lacunes stuurt de werkgroep VOET doelgericht bij. Om te voldoen aan de inspanningsverplichting organiseert de school heel wat activiteiten op schoolniveau.

- Ondersteuning** De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. Een coördinator zal heel wat praktisch en organisatorisch werk op zich nemen. Daarnaast nemen heel wat teamleden verantwoordelijkheid op voor de verschillende projecten en activiteiten. De schoolleiding treedt hierbij stimulerend en faciliterend op. De school doet bij nieuwe projecten indien mogelijk beroep op de expertise van externen, om dit na verloop van tijd volledig zelf in handen te nemen.
- De school zorgt voor de nodige communicatie, onder meer via de schoolkalender, via personeelsvergaderingen en sociale media.
- Er is een groeiend draagvlak voor het bewust koppelen van projecten aan VOET en voor het inventariseren vanuit de vakken. Het verder betrekken van de vakgroepen bij de inspanningsverplichting voor de VOET en hen hierbij ondersteunen is een van de uitdagingen waar het beleid momenteel voor staat.
- Doeltreffendheid** De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies.
- De school stuurt hierbij zowel de beleidsmatige aanpak als de uitvoering van de VOET-werking bij. Hiaten in het aanbod vullen ze stapsgewijs in. De projectgroepen richten zich op de VOET die voor hen essentieel zijn.
- Om de doeltreffendheid te verhogen werkt de school aan een gestroomlijnde aanpak met vaste projecten, aangevuld met variabele projecten. Leraren en leerlingen evalueren enkele vakoverschrijdende initiatieven, maar dit gebeurt nog niet doelbewust in relatie tot de beoogde VOET. Op schoolniveau wordt de VOET-werking bijgestuurd door projecten en activiteiten te vernieuwen, aan te passen of te schrappen.
- De leraren besteden aandacht aan de VOET binnen de vakken, maar hun bijdrage is nog niet systematisch in kaart gebracht. De school bouwt een overzicht uit waarbij vakgroepen concretiseren op welke manier ze een VOET nastreven. Hierbij brengt de school een bijdrage enkel in rekening als het bereik van de inspanning breed genoeg is.
- De terugkoppeling naar het volledige schoolteam omtrent de evaluatie en bijsturing van de VOET-werking gebeurt regelmatig. De school heeft aandacht voor de link tussen stam en context.

Ontwikkeling Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt.

Een aantal medewerkers volgden vorming rond de beleidsmatige aanpak. De school doet voor de uitbouw van een aantal projecten beroep op de ondersteuning van externen. Ze streeft ernaar om dit later zelfstandig over te nemen. Sommige projecten of vormingen leiden op hun beurt tot interne deskundigheidsbevordering. De school ging nog niet na of er binnen de vakgroepen verdere professionaliseringsbehoeften zijn met betrekking tot de VOET.

De school verfijnt de VOET-werking gericht en heeft de werkpunten ingepland zoals het verder betrekken van de vakgroepen. Ook zijn er concrete plannen om projectfiches te ontwikkelen om de VOET-werking op een systematische wijze overzichtelijk te maken.

Uitvoering Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd.
Sociorelationele ontwikkeling Deze eindtermen passen volledig binnen de realisatie van het pedagogische project en de algemene werking van de school. De school werkt met een geïntegreerde aanpak van allerlei vakgebonden en vakoverschrijdende initiatieven doorheen het schooljaar. De school bouwt de projecten en initiatieven uit rond 'ik', 'ik en de andere', 'ik en de samenleving' tot uiteindelijk 'ik en de wereld'.

Het traject 'beverzaken', de onthaaldagen, externe sprekers, de eindreis en heel wat extramurale activiteiten zoals het bezoek aan de Kazerne Dossin dragen hieraan bij. Ook een aantal vakken zoals onder andere geschiedenis, project algemene vakken en levensbeschouwelijke vakken werken aan het nastreven van deze eindtermen.

Leren leren Ongeveer de helft van de eindtermen wordt met voldoende diepgang nagestreefd.

De school richt in het eerste leerjaar van de tweede en in de derde graad een aantal complementaire uren in rond 'leren leren' in. Dit om een aantal hiaten bij het nastreven van de VOET 'leren leren' vanuit de inventaris binnen de vakken op te vangen. Een werkgroep neemt hier het voortouw in. Voorlopig is het rendement van deze extra uren onduidelijk. Samenhang en afstemming met alle vakken is beperkt aanwezig.

De school heeft vooral in de derde graad ruime aandacht voor de studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid. In de tweede graad komt dit onder andere binnen het project 'Expeditie: Geslaagd!' aan bod.

Voor leerlingen met bijzondere noden op het vlak van 'leren leren' neemt de school tal van initiatieven via de leerlingenbegeleiding.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de controles en risicoanalyses die ze uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. Zo heeft de school geen lift, maar voorziet ze in een lokaal op de gelijkvloerse verdieping wanneer leerlingen of personeel een tijdje minder mobiel zijn.

De preventieadviseur van de scholengroep ondersteunt de lokale contactpersoon. Hij faciliteert het welzijnsbeleid onder andere door het aanleveren van informatie, het geven van advies en het ter beschikking stellen van documenten. De school zorgt voor de verdere opvolging van de opmerkingen uit diverse externe en interne controles die ze in eigen beheer kan oplossen. Een voorbeeld hiervan is het herstellen van de losliggende tegels in de gangen van het schoolgebouw en op de speelplaats. Voor de werkzaamheden die een groot budget vergen, maakt de school een dossier op dat na goedkeuring verder door de scholengroep opgevolgd wordt. Voorbeelden hiervan zijn de dossiers met betrekking tot elektriciteit, ramen, verwarming, dak, ... Er is nog geen oplossing voor de niet gescheiden toiletten voor mannelijk en vrouwelijk personeel/bezoekers. De school beschikt nog niet over een (uniseks) toilet voor personen met beperkte mobiliteit.

De werkwijze van de school toont aan dat ze gebruikmaakt van risicoanalyses. Uit de controles en adviezen van externe controlediensten en de interne en externe dienst blijken er enkele tekorten. De school neemt alle opgemerkte tekorten op in de actieplannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het plan is concreet. De vereiste budgetten zijn vastgelegd op niveau van de scholengroep voor de grote dossiers. De scholengroep bepaalt de prioriteit en het tijdstip van de uitvoering. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De school houdt bij elke kleinere renovatie proactief rekening met de opmerkingen uit de verslagen. Zo zorgde ze voor de toegankelijkheid van personen met een beperking bij de bouw van de containerklassen en worden lichtarmaturen stelselmatig vervangen in het kader van 'relighting'. De bewoonbaarheidsproblemen in de didactische keukens zijn onderwerp van een lopende dossieraanvraag. De school heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de school proactief handelt.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de school. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De evaluatie heeft volgens de school een dubbel doel: (1) informatie verzamelen over het onderwijsleerproces om dat proces bij te sturen tijdens het schooljaar en (2) input geven aan de delibererende klassenraad op het einde van het schooljaar om de leerlingen te attesteren en te oriënteren. De school onderschrijft zo de visietekst van het GO!.

De directie wil die algemene visie in dialoog met het schoolteam verdiepen en concretiseren om een schooleigen visie te ontwikkelen. Dat pakt ze doelgericht en planmatig aan. Ze vertrekt van helder omschreven criteria voor een kwaliteitsvolle leerlingenevaluatie en formuleert concrete acties op beleids-, leraar- en leerlingniveau om de evaluatiepraktijk op die criteria af te stemmen. Dat doet ze echter nog onvoldoende specifiek, meetbaar, aanvaardbaar, resultaatgericht en tijdsgebonden. Ze wil de acties immers samen met het schoolteam preciezer omschrijven omdat ze het belang van participatie hoog inschat. Daarvoor heeft ze een concreet tijdspad uitgestippeld.

Als strategische doelstelling stelt de directie voorop om te evolueren van een klassieke kennisgerichte toetscultuur naar een competentiegerichte evaluatiecultuur. Om de vakgroepen hiertoe aan te zetten, formuleert ze, zij het impliciet, drie operationele doelstellingen. Leerplangericht evalueren is de eerste doelstelling. De directie benadrukt het belang van een evenwichtige leerplanrealisatie en -evaluatie op verschillende fora. Daarbij gaat de aandacht naar alle vormingsaspecten: kennis, vaardigheden, strategieën en attitudes. Leerondersteunend rapporteren is de tweede. De directie verbindt zo de evaluatiepraktijk met de leerbegeleiding en het remediëringsbeleid. Prospectief attesteren is de derde. De directie herhaalt bij elke deliberatie dat de delibererende klassenraad toekomstgericht moet kijken naar de mogelijkheden van een leerling en niet naar de beperkingen.

Vanuit deze doelstellingen integreert de school het evaluatiebeleid nadrukkelijk met andere beleidsdomeinen zoals het talenbeleid, de leerbegeleiding en het professionaliseringsbeleid.

De directie communiceert helder over haar beleidsverwachtingen met haar personeel. Tot op het klasniveau zijn de verwachtingen duidelijk: de directie roept de leraren bijvoorbeeld op om in hun jaarvorderingsplannen duidelijk de leerplandoelstellingen en de evaluatievormen te vermelden, om de examenvragen expliciet te koppelen aan de leerplandoelstellingen, om rapportcommentaren te schrijven die ondersteunend en remediërend zijn of om remediëringstrajecten vorm te geven bij zwakke resultaten.

Ondersteuning De directie vertrouwt op de professionaliteit van de leraren en op het overleg binnen de vakgroepen om leerplangericht te evalueren, betrouwbare scores op te bouwen en de kwaliteitsborging van de evaluatiepraktijk te bewaken. Ze neemt initiatieven op organisatorisch en pedagogisch-didactisch vlak om hen daarin te ondersteunen, te stimuleren en bij te sturen.

Op schoolniveau heeft de directie principes bepaald voor de organisatie van de evaluatie. De vakgroepen kiezen tussen twee systemen. Ofwel evalueren de leraren de leerlingen door tussentijdse toetsen (het dagelijks werk) te combineren met examens. De verhoudingen tussen beide evaluatievormen liggen daarvoor vast op schoolniveau en wisselen per graad en onderwijsvorm. Ofwel kiezen ze voor permanente of gespreide evaluatie zonder examens. Het is de verantwoordelijkheid van de vakgroepen om te bepalen hoe de verwerking van deelresultaten tot een totaalscore leidt die weergeeft in welke mate de leerling het geheel van leerplandoelstelling bereikt. Het erkenningsonderzoek toont aan dat niet alle leraren zich hierin voldoende ondersteund voelen door hun vakgroep. Dat is een aandachtspunt.

Verder ontwikkelde de school enkele instrumenten om de leraren te ondersteunen zoals een checklist om goede toetsvragen op te stellen of een document met tips om goede rapportcommentaren te formuleren. Zij gaan echter veelal in op vormelijke aspecten en blijken minder een leidraad om inhoudelijke of procesmatige ondersteuning te bieden. Daardoor dagen ze de leraren minder uit om hun vakinhoudelijke deskundigheid verder aan te scherpen, bijvoorbeeld op het vlak van remediëring of toetsontwikkeling. Daarvoor rekent de school op de input uit nascholingen of op de synergie in de vakgroepen. De school heeft echter nog geen concrete aanpak gedefinieerd met duidelijke rollen en verantwoordelijkheden om de kwaliteitsborging van de evaluatie- en rapporteringspraktijk in de vakgroepen op te volgen.

De directie neemt af en toe steekproeven om de kwaliteit van de examenvragen te onderzoeken, maar ze doet dat vooral vanuit de aanvangsbegeleiding bij nieuwe leraren. Globaal genomen neemt ze een belangrijke trekkersrol op ten aanzien van de kwaliteitsborging van de evaluatiepraktijk. Zo bevraagt ze het onderwijsleerproces vanuit de evaluatiepraktijk, bijvoorbeeld tijdens klassenraden. Daardoor spoort ze de leraren en vakgroepen aan dat proces kritisch te onderzoeken en bij te sturen.

De school zet in op een heldere communicatie met de leraren, de leerlingen en de ouders. Communicatie over individuele leerlingen verloopt via de klassenraden, de tussentijdse rapporten en op oudercontacten. Via de elektronische leeromgeving kunnen de leerlingen en hun ouders dagelijks de studievorderingen volgen. Als een leerling een tekort haalt op een rapport, volgt een verplicht contactmoment tussen de ouders en de school. Dankzij deze procedure slaagt de school erin de ouderbetrokkenheid bij het leerproces te verhogen. Een leerlingvolgsysteem centraliseert alle gegevens, maar de inhoud hiervan is summier en verwijst regelmatig naar andere documenten, zoals de remediëringsmapjes. Dit belemmert een doeltreffende opvolging van de leerlingen op langere termijn.

Deze ondersteunende initiatieven hebben een cultuurwijziging op gang gebracht, zowel bij de leraren als bij de leerlingen en de ouders. De school staat nu voor de uitdaging om een ondersteunende cultuur van samenwerking te bevorderen in de vakgroepen en over de vakgroepen heen om de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de evaluatiepraktijk niet alleen door de individuele leraar te laten dragen maar ook door de vakgroep en het schoolteam.

Doeltreffendheid De directie past principes van interne kwaliteitszorg toe en volgt haar beleidsinitiatieven voldoende planmatig op. Ze detecteert knelpunten en onderneemt doeltreffend actie op schoolniveau. Voorbeelden hiervan zijn de projectmatig werking en evaluatie in het bso of de invoering van het attest om de stiptheid, de orde, de discipline en de professionele attitude (SODA-attest) van de leerlingen te evalueren. Op schoolniveau slaagt ze er zo in om de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk te verhogen en die evaluatiepraktijk in te zetten als hefboom voor onderwijskundige vernieuwingen.

De school neemt weinig initiatieven om de validiteit en de betrouwbaarheid van de leerlingenresultaten proactief te bewaken. De kwaliteit van de evaluatie en de effecten ervan onderzoekt ze nog onvoldoende op een systematische en cyclische manier. De ontwikkelingsdynamiek op schoolniveau is bovendien nog te recent om al volledig doorgedrongen te zijn op klasniveau in alle vakgroepen. Het onderzoek van de evaluatiepraktijk op klasniveau toont inderdaad aan dat de kwaliteit ervan verschilt per vakgroep. Uit de gesprekken en de documentstudie blijkt dat de vakgroepen evaluatie opnemen als aandachtspunt voor hun werking. De meeste leraren kennen ook de strategische en operationele doelstellingen van de school. Toch slagen ze er nog onvoldoende in die gezamenlijk te bereiken. Dat verklaart het divers beeld dat het erkenningsonderzoek van de doorgelichte vakken schetst.

De meeste vakgroepen zijn nog onvoldoende doordrongen van de leerplanvisie op evaluatie om te stellen dat de schoolcultuur zich kenmerkt door een leerplangerichte evaluatie. Sommige vakgroepen slagen er immers onvoldoende in om de validiteit, de representativiteit en de transparantie van de evaluatie af te stemmen op het leerplan. De meeste leraren koppelen toetsen en examenvragen wel expliciet aan leerplandoelstellingen, maar deze koppelingen zijn niet altijd juist. Het erkenningsonderzoek legt daarnaast veel sporen van een traditionele, kennisgerichte toetscultuur bloot en vindt nog weinig aanzetten om de overstap te maken naar een brede evaluatiecultuur.

Rapportcommentaren en feedback op toetsen en opdrachten richten zich vooral op de inzet en de motivatie van de leerlingen en minder op het leerproces. Ze zijn weinig leerondersteunend en missen doeltreffendheid om de leerautonomie van de leerlingen te versterken.

Bij de deliberaties reflecteren de leraren grondig over de resultaten en formuleren ze een weldoordacht advies voor de oriëntering. De motivering bij de attesten is conform de regelgeving. De klassenraad deliberiert de leerlingen vanuit een breed ontwikkelingsgericht perspectief. Waar nodig geeft ze waarschuwingen en vakantietaken en een zo beperkt mogelijk aantal uitgestelde beslissingen om de kans op succes in het vervolgonderwijs te vergroten.

Ontwikkeling Recent staan evaluatie, rapportering en attestering hoog genoteerd op de beleidsagenda van de school. De directie heeft eerst die knelpunten aangepakt die een direct effect hadden op de schoolloopbaan van de leerlingen. Zo heeft de school nu uitgeschreven deliberatiecriteria, bewaakt ze een strikt onderscheid tussen het sanctionerings- en het attesteringsbeleid en slaagt ze erin het aantal uitgestelde beslissingen terug te dringen.

Nu wil de school proactief inzetten op een overkoepelend visietraject. De eerste stappen heeft de directie daarvoor ingepland. Als output ambieert de directie indicatoren op te leveren om de kwaliteit van de evaluatiepraktijk te onderzoeken en te borgen of bij te sturen. De leraren zullen zo eenduidige handvatten krijgen om de evaluatie- en rapporteringspraktijk op klasniveau te versterken. Op dat vlak ervaren ze immers een hoge nood aan vorming en interne en externe ondersteuning. Dat blijkt uit de bevraging van hun professionaliseringsbehoeften en uit de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk bij de onderzochte vakken.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school wordt sinds enkele jaren geleid door een directeur met een duidelijke visie zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak. Het leiderschap is vooral gericht op het uitbouwen van het schoolbeleid, op het aansturen van de schoolwerking, op het creëren van een positief schoolklimaat en op (externe) communicatie en netwerking.

De schoolleiding stemt de werking af op de noden van de school. Dit doet ze door op basis van interne en externe evaluaties prioritaire beleidslijnen te selecteren. Ze tracht voor de vernieuwingen een draagvlak te creëren en kiest voor de weg van de geleidelijkheid.

De directie investeert in een heldere organisatiestructuur met een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden. De denkdank, samengesteld uit een afvaardiging van alle vakgroepen, stippelt mee de krijtlijnen uit. Dit platform beraadt zich over thema's die zich bevinden op systeemniveau, maar buigt zich ook over praktische aspecten van de schoolwerking. Enkele werkgroepen, samengesteld vanuit deskundigheid en betrokkenheid, leggen zich toe op het onderzoeken en het optimaliseren van bepaalde speerpunten. Verder zijn er teamleden met deelverantwoordelijkheden met betrekking tot voor de school prioritaire aspecten, zoals het zorgbeleid en OKAN. De technisch adviseur-coördinator regelt het welzijnsbeleid, de geïntegreerde proef en de stages. Het schoolbeleid laat zich verder ondersteunen door flankerende functies op het vlak van administratie, financiën en ICT.

De directie richt zich ook bewust op de werking van de vakgroepen binnen de schoolorganisatie. Ze stuurt de agenda van de vakgroepwerking aan, waarna deze de werkpunten zelf verder vorm geven. Uit enkele vaststellingen blijkt dat de goede intenties vanwege het beleid nog niet tot in elk vak zijn doorgedrongen. Zo is de verwachte diepgaande leerplanstudie nog niet bij elke vakgroep aan de orde.

De schoolleiding tracht op een doelgerichte manier het personeel te responsabiliseren. Daartoe opteert ze voor een faciliterend en coachend leiderschap waar ruimte is voor inbreng en initiatief van de personeelsleden. Bereikbaarheid en aanspreekbaarheid vindt ze daarbij cruciaal.

De schoolleiding ervaart de actieve samenwerking met de scholengroep, de scholengemeenschap en de pedagogische begeleidingsdienst als ondersteunend.

Visieontwikkeling De school volgt in haar opvoedingsproject de waarden van het GO! en voegt eigen accenten toe. Om het dalend leerlingenaantal te kenteren, een nieuw elan te creëren en een antwoord te bieden op de uitdagingen die de veranderende context met zich meebrengt, heeft de school een traject uitgetekend om haar visie te verfijnen. De schoolleiding ziet deze visie als het toekomstig kader voor het beleid. De waarden ervan moeten de werking op alle niveaus doordrenken en de gelijkgerichtheid bevorderen.

De school treedt naar buiten als een open en zorgzame school. Gegeven de aanzienlijke instroom van leerlingen met (leer)moeilijkheden ligt het accent op het welbevinden als basisvoorwaarde om tot kwaliteitsvol onderwijs te komen en tracht ze een antwoord te bieden op de brede begeleidings- en zorgvragen. Het traject 'beverzaken', het OLB-project (onderwijsloopbaan) en het SODA-atteest zijn hier goede voorbeelden van. De initiatieven zitten verweven in de dagelijkse werking, wat een engagement van het hele schoolteam vereist. De school wil zorg dragen voor de leerlingen door zorg te dragen voor het personeel. Ze doet dit door volop in te zetten op het creëren van een aangename leer- en werkomgeving, op de professionalisering van het personeel en op kwaliteitszorg.

De directie heeft een duidelijk beeld over waar ze met de school naar toe wil. Ze beschikt over een integraal en coherent beleidsplan dat fungeert als leidraad voor de schoolontwikkeling. Aan het vorm geven ervan ging een grondige analyse van de context en de beginsituatie vooraf. Het onderzoek naar het eigen functioneren resulteerde in een algemeen beeld van de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen. Het schoolbeleid distilleerde daaruit prioriteiten die aanleiding gaven tot het bepalen van concrete doelstellingen en actiepunten. Het beleidsplan is te recent om de doeltreffendheid ervan in kaart te kunnen brengen. Toch zijn op school- en vakniveau de eerste veranderingen zichtbaar.

Besluitvorming De decretaal verplichte overlegorganen functioneren conform de regelgeving. De directie streeft schoolintern een participatief beleid na en neemt hiertoe verschillende initiatieven. De denktank wordt beschouwd als een belangrijk overlegorgaan om tot vernieuwing en bijsturing van het beleid te komen. Zodoende worden ook kansen gegenereerd om bij beslissingen een draagvlak te creëren, de gelijkgerichtheid te toetsen en de samenhang tussen initiatieven te stimuleren.

Op basis van gedetecteerde noden en vooropgestelde veranderingen worden specifieke werkgroepen samengesteld die in nauwe samenwerking met de directie de beleidslijnen uitwerken. Ook de vakgroepwerking vormt een belangrijke drager voor een gedeelde besluitvorming, met een groeiende betrokkenheid van het personeel als gevolg. Dit gebeurt leraarafhankelijk met verschillende snelheden.

Een geëngageerd zorgteam beslist mee over de wijze waarop een aantal kernactiviteiten vorm krijgen. De personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen geven elk personeelslid de mogelijkheid om formeel bij te dragen tot een betere schoolcultuur.

De school levert inspanningen om de leerlingen en de ouders bij de schoolwerking te betrekken. Zo krijgen ze onder meer een stem via bevragingen. De school hecht tevens belang aan externe communicatie en participatie via samenwerkingsverbanden met andere scholen, de VDAB, de Stad Lokeren, Arktos, Mozaart en dergelijke.

Kwaliteitszorg De schoolleiding zet de laatste jaren sterk in op de uitbouw van een kwaliteitszorgsysteem. Dit blijkt onder meer uit de beleidsmatig ingezette en krachtige veranderingsdynamiek.

De directie stelt haar ten opzichte van haar aanpak kritisch-constructief op. De dagelijkse werking wordt geregeld geëvalueerd en bijgestuurd op basis van intern en extern overleg. Het beleid is er zich van bewust dat de kwaliteitszorg voor een groot stuk afhankelijk is van de inzet van het hele team en investeert in vaste overlegplatformen en -momenten om tot een meer structurele verankering te komen. De denktank en de werkgroepen nemen systematisch elementen van de schoolwerking onder de loep. De schoolleiding neemt ook initiatieven om het kwaliteitsdenken op vakgroepniveau te stimuleren en om hun professionaliteit te verhogen. Het erkenningsonderzoek wijst uit dat het effect hiervan in een aantal vakgroepen reeds goed merkbaar is, in enkele nog niet.

De school verzamelt kwantitatieve en kwalitatieve data, zowel uit interne als uit externe bronnen, om de opbrengsten van haar onderwijs na te gaan. Via de portaalsite 'Mijn Onderwijs' brengt zij een aantal input- en outputfactoren in kaart. Eigen onderzoek levert gegevens op over o.a. leerprestaties, attestering, leerlingenstromen en schoolverlaters. Daarnaast bevraagt zij verschillende actoren over allerlei aspecten van de schoolwerking. De leerlingen, leraren en ouders hebben de gelegenheid om hun mening te geven in diverse enquêtes. Verder maakt ze gebruik van SWOT-analyses om zicht te krijgen op de kwaliteit van haar werking.

De school benut de verwerking van voormelde informatie als opstap voor verbetertrajecten. De conclusies monden uit in een beleidsplan met duidelijke doelen en actiepunten. De school slaagt er goed in om verbeterpunten stelselmatig aan te pakken. Ze hanteert hiervoor de kwaliteitscirkel van Deming (plan, do, check, act).

De school bouwt een netwerk uit met regionale instanties om de kwaliteit van de leerlingenbegeleiding te verbeteren en een antwoord te bieden op specifieke zorgvragen van de leerlingen. Door bewuste aanwezigheid bij activiteiten in de omgeving en deelname aan initiatieven van externe culturele, sociale, economische en sportieve organisaties stelt de school zich op als een brede en open school. Zo tracht de school zich positief in de belangstelling te plaatsen en haar imago voortdurend bij te sturen.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen voor de context socio-relatieve ontwikkeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen.
- De professionele taakbetrokkenheid en het engagement van het zorgteam.
- De ontwikkelingsdynamiek van de evaluatiepraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- De dynamische en ondersteunende beleidsvoering.
- De doelgerichte en participatieve ontwikkeling van een schoolbrede visie.
- De planmatige aanpak van beleidsprioriteiten afgestemd op de noden van de school.
- De uitbouw van een systematisch en cyclisch kwaliteitszorgsysteem.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De ICT-infrastructuur.
- De leerplanrealisatie voor huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso derde graad in de studierichting Verzorging.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De validiteit en de transparantie van de evaluatiepraktijk.
- De leerbevorderende informatie in de rapportcommentaren.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor centrale verwarming en sanitair in bso derde graad in de studierichting Verwarmingsinstallaties.
- De leerplanrealisatie voor Frans in bso derde graad in de studierichting Verzorging.
- De leerplanrealisatie voor Frans in tso derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor toegepaste informatica in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-informatica.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Verwarmingsinstallaties		centrale verwarming, sanitair
Graad 3 BSO Verzorging	Frans	
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica		toegepaste informatica
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	Frans	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **10-02-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Martine ZAMAN de inspecteur-verslaggever	Kristien DE WILDE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	